

LUX AETERNA

„Az örök világosság fényeskedjék nekik”

MOLNÁR BOGÁRKA NIKOLETT, SZEIDL ORSOLYA
KONZULENS: VASÁROS ZSOLT

TARTALOM

ABSZTRAKT	1
CEGLÉD	2
SZÉCHENYI ÚTI REFORMÁTUS ÖREGTEMETŐ	3
MAUZÓLEUMOK	4
TEMETKEZÉS	5
HALÁL	6
RAVATALOZÓ	7
ÚT	8
TÉR	9
ANYAGHASZNÁLAT	10
FÉNY	11
TERVEZÉS	14

ABSZTRAKT

A Ceglédi Református Temető Ravatalozójának tervezésekor a célunk, hogy az építészet fontos elemei, mint funkcionalitás, esztétika mellett a szimbolika is kiemelt szerepet kapjon, és egy olyan épületet hozunk létre, amely nemcsak praktikus, de szellemi értékekkel is gazdagítja az ott megemlékezőket. Az alapvető koncepciónk a magyar temetkezési népszokások újraértelmezése, valamint az örök fény és világosság motívumának megjelenítése. Az épületnek egyszerre kell képviselnie a szertartásos jellegét és a nyitott, barátságos légkört. Az épület tervezésekor első sorban figyelembe szeretnénk venni a református temetés hagyományait és értékeit. A temető ravatalozója nem csupán egy helyszín a búcsúzásra, hanem egy olyan szent tér, ahol az emlékezés és a hit összetalálkozik. Az alkotói hozzáállásunk, hogy egy olyan tervezési koncepciót hozunk létre, amely egyszerre őrzi a hagyományokat és meg is újítja azokat. Valamint szempont számunkra, hogy az épület ne csak a jelenlegi, hanem a jövő generációk számára is szolgáljon, és továbbra is releváns maradjon a református közösség számára. Régebben gyakran misztikus és vallási jelentéssel bírt, és sok kultúrában a halállal kapcsolatos szertartások és hagyományok mélyen beágyazódtak az emberek életébe. Mára a különböző tudományok megismerésével, mint például a pszichológia, a halál egyre inkább szekuláris és az élet elkerülhetetlen részévé kezd válni. A tervezés során a fény és világosság motívuma kiemelkedő fontosságú számunkra. Ez a megoldás nemcsak esztétikailag vonzó, hanem a lelkeség és a hit szempontjából is fontos, mivel az örök világosság jelképét hordozza magában. A fényben úszó tér reméljük segít eloszlatni a gyász sötét felhőit a gyászolók számára, és reményt sugároz a megemlékezőknek. Egy új ravatalozó építése vagy a régi átalakítása méltó helyet teremt a halotti búcsúztatáshoz, az intimitás és a nyugalom megőrzését szolgálja. Összességében a (Ceglédi Református Temető) Ravatalozója egy olyan épület lesz, amely összehozza a hagyományokat és a modernitást, a praktikumot és a szimbolikát. Ez a hely nem csupán egy hely a gyászra és a megemlékezésre, hanem egy hely a reményre és az megvilágosodásra. Törekvéseink legfontosabbja, hogy megérthető legyen az építészeti szándékunk és az alkotói hozzáállásunk, hogy az emberek mély érzelmekkel és emelkedett gondolatokkal hagyják el e (szent) helyet. A tervezett ravatalozó a Ceglédi Református Temetőben nem csupán egy épület lesz, hanem egy olyan hely, ahol az emberek összegyűlhetnek a gyász és az emlékezés pillanataiban, és ahol a halottak szellemei örökké ragyognak a megújult világosságban.

ABSTRACT

IN THE DESIGN OF THE MORTUARY OF THE CALVINIST CEMETERY IN CEGLED, OUR GOAL IS THAT, IN ADDITION TO THE IMPORTANT ELEMENTS OF ARCHITECTURE, SUCH AS FUNCTIONALITY AND AESTHETICS, ALSO GIVE SYMBOLISM A PROMINENT ROLE, AND TO CREATE A BUILDING THAT ENRICHES THOSE WHO ARE COMMEMORATED THERE WITH NOT ONLY PRACTICAL, BUT ALSO SPIRITUAL VALUES. OUR BASIC CONCEPT IS THE REINTERPRETATION OF HUNGARIAN FUNERAL CUSTOMS AND THE PRESENTATION OF THE MOTIF OF ETERNAL LIGHT AND BRIGHTNESS. THE BUILDING NEEDS TO REPRESENT BOTH ITS SOLEMN CHARACTER AND ITS OPEN, FRIENDLY ATMOSPHERE.

WHEN DESIGNING THE BUILDING, WE WOULD LIKE TO TAKE INTO ACCOUNT THE TRADITIONS AND VALUES OF THE PROTESTANT FUNERAL RITES. THE MORTUARY OF THE CEMETERY IS NOT JUST A PLACE TO SAY GOODBYE, BUT A SACRED SPACE WHERE MEMORY AND FAITH MEET. OUR APPROACH AS CREATORS IS TO DEVELOP A DESIGN CONCEPT THAT PRESERVES AND REVITALIZES THESE TRADITIONS. IT IS ESSENTIAL FOR US THAT THE BUILDING SERVES NOT ONLY FOR THE PRESENT BUT ALSO FOR FUTURE GENERATIONS, REMAINING RELEVANT FOR THE CALVINIST COMMUNITY.

DURING CREATION, THE MOTIF OF LIGHT AND LUMINOSITY IS OF PARAMOUNT IMPORTANCE. THIS SOLUTION IS NOT ONLY AESTHETICALLY APPEALING BUT HOLDS SIGNIFICANCE IN TERMS OF SPIRITUALITY AND FAITH, AS IT SYMBOLIZES ETERNAL LIGHT. THE SPACE BATHED IN LIGHT, WE HOPE, WILL HELP DISPEL THE DARK CLOUDS OF GRIEF FOR THE MOURNERS AND RADIATE HOPE FOR THE COMMEMORATORS. THE CONSTRUCTION OF A NEW MORTUARY OR THE RENOVATION OF THE EXISTING ONE CREATES A DIGNIFIED PLACE FOR THE FAREWELL, PRESERVING INTIMACY AND SERENITY.

OVERALL, THE MORTUARY CHAPEL AT THE CALVINIST CEMETERY IN CEGLED IS SET TO BECOME A BUILDING THAT HARMONIOUSLY BLENDS TRADITION WITH MODERNITY, PRACTICALITY WITH SYMBOLISM. THIS PLACE IS NOT JUST FOR MOURNING AND REMEMBRANCE BUT ALSO FOR HOPE AND ENLIGHTENMENT. OUR PRIMARY AIM IS FOR OUR ARCHITECTURAL INTENT AND CREATIVE APPROACH TO BE CLEARLY UNDERSTOOD, ALLOWING PEOPLE TO DEPART FROM THIS SACRED PLACE WITH DEEP EMOTIONS AND ELEVATED THOUGHTS. THE PLANNED MORTUARY IN THE CALVINIST CEMETERY IN CEGLED IS MORE THAN JUST A STRUCTURE OR A BUILDING; IT IS A PLACE WHERE PEOPLE GATHER IN MOMENTS OF MOURNING AND REMEMBRANCE, AND WHERE THE SPIRITS OF THE DECEASED WILL SHINE ETERNALLY IN RENEWED LIGHT.

CEGLÉD

„... C EGLÉD VAGY CIGLÉD ANNYI, MINT C EGLÉD VAGY CIGLÉS, AZAZ FÜZES HELY.”

ÍGY MAGYARÁZTA PAIS DEZSŐ A VÁROS NEVÉNEK EREDETÉT, S A NYELVÉSZ ÁLTAL MEGHATÁROZOTT TÖRÖK JÖVEVÉNYSZÓ UTAL E VIDÉK BENÉPESÜLÉSÉNEK OKÁRA IS. AZ ÉLŐVIZEKBEN GAZDAG TÁJ TÖBB MINT ÖTEZER ÉVE SZINTE FOLYAMATOSAN LAKOTT TERÜLET. A VÁROST ÉS KÖRNYEZETÉT VÍZZEL ELLÁTÓ PATAKJA A GERJE. AZ ELSŐ ÍRÁSOS EMLÍTÉSE A 13. SZÁZADBAN TÖRTÉNT, ÉS A KÖZÉPKOR SORÁN JELENTŐS HELYKÉNT SZOLGÁLT A TÉRSÉGBEN, MIVEL 1364-BEN NAGY LAJOS KIRÁLY ÉDESANYJÁNAK ADOMÁNYOZTA, AKI AZT A BUDAI KLARISSZA APÁCÁKNAK JUTTATTA. A VÁROS A MOHÁCSI VÉSZT KÖVETŐ ÉVBEN, PROTESTÁNSSÁ LETT. MIVEL A C EGLÉD A TÖRÖK IDŐK ALATT IS FONTOS SZEREPET JÁTSZOTT, MAJD A HABSBERG BIRODALOM IDŐSZAKÁBAN ISMÉT FELVIRÁGZOTT. 1835-BEN KEZDŐDÖTT MEG A NAGYTEMPLOM ÉPÍTÉSE, HILD JÓZSEF TERVEI ALAPJÁN, MAJD TÖBBSZÖR ÁTÉPÍTETTEK, ÍGY MÁRA KÖZÉP-EURÓPA LEGNAGYOBB REFORMÁTUS TEMPLOMÁVÁ LETT.

CEGLÉDI REFORMÁTUS NAGYTEMPLOM

REFORMÁTUS ÖREGTEMETŐ

A VÁROS LEGRÉGBBI TEMETŐJE A SZÉCHENYI ÚTON TALÁLHATÓ REFORMÁTUS ÖREGTEMETŐ. 1778 ÓTA TEMETKEZNEK IDE TÖBB MINT 4500 SÍR TALÁLHATÓ ITT, MELYEKNEK JELENTŐS RÉSZE JELENLEG GAZDÁTLAN. C EGLÉD-FELSZEGI EGYHÁZKÖZSÉG GONDOZZA AZ UN. "ÖREG-TEMETŐT" (RÉGEBBEN: FELSO-TEMETŐ). EZ A KB. 230 ÉVES, EGYHÁZ ÉS VÁROSTÖRTÉNETI JELENTŐSÉGŰ KEGYELETI HELY. A VÁROS SZÁMTALAN KIEMELKEDŐ EGYHÁZI ÉS VILÁGI SZOLGÁLATOT TETT ALAKJA ITT NYUGSZIK, AKIK HOZZÁJÁRULTAK A VÁROS ÉS A RÉGIÓ FEJLŐDÉSÉHEZ. A TEMETŐ EZÉRT IS FONTOS KULTURÁLIS ÉS TÖRTÉNELMI ÉRTÉKET KÉPVISEL C EGLÉDIEK SZÁMÁRA. A TEMETŐ TERÜLETÉN MEGTALÁLHATÓK KÜLÖNBÖZŐ SÍRJELLEGEK, SÍREMLÉKEK, VALAMINT MAUZÓLEUMOK, AMELYEK SOKSZÍNŰSÉGÜKBEN TÜKRÖZIK A KÜLÖNBÖZŐ KORSZAKOK ÉS STÍLUSOK HATÁSAIT. AZ ÉRDEKES FORMÁJÚ RÉGI SÍRKÖVEKEN LEHETÜNK VERSE FELIRATOKAT IS A XIX SZÁZADBÓL, MÍG A JELLEGZETESEBB KOPIJAFÁK NAGY RÉSZE MÁR 50 ÉVVEL EZELEŐTT A MÚZEUMBA KERÜLTEK MEGŐRZÉSRE. A SÍRKÖVEK ANYAGA TÖBBNYIRE RÓZSASZÍN MÉSzkŐ, KISEBB RÉSZBEN FEHÉR MÁRVÁNY. MIVEL MÉSzkŐ ELLENÁLLÓBB, A BELŐLE KÉSZÜLT SÍRKÖVEKET KEVÉSBÉ VISELTE MEG AZ IDŐ. EGY-KÉT SÍRKŐ A II. VILÁGHÁBORÚ SORÁN MEGSÉRÜLT A TEMETŐBE CSAPÓDOTT LÖVEGEKTŐL. A MÁRVÁNY MINŐSÉGE VÁLTOZÓ, NÉHÁNY KŐ ROSSZ MINŐSÉGŰ, FELIRATUK ALIG OLVASHATÓ. A SOKKAL ELLENÁLLÓBB GRÁNITBÓL C EGLÉDEN A XIX. SZÁZAD VÉGÉN KEZDTEK OBELISZK FORMÁJÚ SÍRKÖVET KÉSZÍTENI. A SÍRKÖVEK FORMÁJA VÁLTOZATOS, STÍLUSUK A KOR ÍZLÉSÉNEK MEGFELELŐEN EKLEKTIKUS, HÁT LAPJUK ELEINTE FARAGOTT, NEM CSISZOLT. KÉSŐBB OSZLOPOK, PILLÉREK DÍSZÍTIK A KÖVEK ELŐLAPJÁT. AZ ÖREGTEMETŐ NAGY TERÜLETEN FEKSZIK, CSAK EGY RÉSZÉBE TEMETKEZTEK, KISEBB RÉSZE MA IS ÉRINTETLEN FÖLDTERÜLET. A SÍRKÖVEKRE GYAKRAN SZIMBÓLUMOKAT VÉSTEK (CSILLAGOT, FÁT), VALAMINT FELIRATAIK IS VÁLTOZÓAK.

MAUZÓLEUMOK

A TEMETŐBEN SÉTÁLVA GYAKRAN FIGYELHETJÜK MEG A SZAKRÁLIS ÉPÍTÉSZEK SAJÁTOS MEGNYILVÁNULÁSÁT, A MAUZÓLEUM ÉPÍTÉST. EZEK A NAGYSZABÁSÚ SÍREMLÉKEK VIRÁGKORA A SZÁZADFORDULÓRA TEHETŐ. A REFORMÁTUS ÖREGTEMETŐBEN A MÓDOSABB PARASZTOK, PARASZTPOLGÁRI CSALÁDOK SORRA ÉPÍTETTÉK FEL JELLEGZETES KRIPTA ÉPÜLETEIKET, MELYEK ÉPÍTÉSZETI SZÉPSÉGÜKKEL, RÉSZLETGAZDAGSÁGUKKAL MA IS MEGCSODÁLANDÓK, BÁR AZ IDŐ SOK – SOK SÍRÉPÍTMÉNYT FOKOZATOSAN ELPUZTÍT. A KRIPTÁK ELTERJEDT ANYAGHASZNÁLATA VOLT A LÁTSZÓ SÁRGÁS SZÍNŰ KLINKER TÉGLABURKOLAT. A MAUZÓLEUMOK STÍLUSEKLEKTIKUS VAGY A SZÁZAD ELEJÉN GYAKRAN SZECESSZIÓS STÍLUSBAN ÉPÜLTEK ÉS AZ ÉPÍTŐK MESTERI RÉSZLETEKRE KITERJEDŐ IGÉNYESSÉGÉT MUTATJÁK. A MAUZÓLEUMOK NEM CSUPÁN ÉPÍTÉSZETI REMEKEL, HANEM OLYAN ÉRTÉKEK, AMELYEK AZ IDŐTÁLLÓSÁGOT ÉS A TÖRTÉNELMET KÉPVISELIK. EZEK AZ ÉPÍTMÉNYEK NEM PUSZTÁN SÍREMLÉKEK, HANEM OLYAN SZIMBÓLUMOK, AMELYEK AZ ELHUNYTAK IRÁNTI TISZTELETET ÉS EMLÉKEZÉST HORDOZZÁK MAGUKBAN. AZ ÖREGTEMETŐ MAUZÓLEUMAI A MÚLT ÉS A JELEN ÖSSZEFONÓDÁSÁT JELENTIK, ÉS OLYAN MŰVÉSZETI ÉS KULTURÁLIS KINCSEK, AMELYEK GAZDAGÍTJÁK A VÁROS ÉS A KÖZÖSSÉG KULTURÁLIS ÖRÖKSÉGÉT. EZEK AZ ÉPÍTMÉNYEK NEM CSUPÁN FALAK ÉS SÍREMLÉKEK, HANEM AZ EMLÉKEZÉS ÉS A TÖRTÉNELEM ŐRZŐI, AMELYEK FONTOS RÉSZEI A CEGLÉDI KÖZÖSSÉG ÉLETÉNEK ÉS IDENTITÁSÁNAK.

*„Ha tudni akarod, hogy egy nemzet mennyire
becsüli meg a múltját, nézd meg a temetőjét.”*

Széchenyi István

SAJÁT FOTÓK

TEMETKEZÉS

A HALÁL ÉS TEMETÉS HIEDELMEI ÉS SZOKÁSAI HOSSZÚ MÚLTBA TEKINTENEK VISSZA MAGYARORSZÁGON. EZEK A HAGYOMÁNYOK KORÁNTSEM OLYAN VÁLTOZATOSAK, MINT A LAKODALOMHOZ KAPCSOLÓDÓK, DE RENDKÍVÜL RÉGIES VONÁSOKAT ŐRIZNEK. ENNEK OKA RÉSZBEN AZ, HOGY A HIEDELMEK ÉS SZOKÁSOK NEM VÁLTOZTAK AZ UTÓDOK KÖRÉBEN, MERT FÉLTÉK A HALOTT SZELLEMETŐL. AZ EGYHÁZAK ÜLDÖZÉSE IS HOZZÁJÁRULT A HAGYOMÁNYOK ELVESZTÉSÉHEZ, AMELYEK ELLENTÉTBEN ÁLLTAK A VALLÁSI TANOKKAL. A TEMETÉSI SZOKÁSOK HOSSZÚ IDŐN KERESZTÜL VÁLTOZATLANOK MARADTAK, ÉS SZOROSAN KAPCSOLÓDTAK A KULTÚRÁHOZ ÉS A VALLÁSHOZ. AZONBAN AZ ELMÚLT ÉVTIZEDEKBEN A TEMETÉSI SZOKÁSOK LÁTVÁNYOS VÁLTOZÁSOKON MENTEK KERESZTÜL. A MODERN TÁRSADALOMBAN EGYRE INKÁBB FELÉRTÉKELŐDIK A SZEMÉLYRE SZABOTT ÉS EMLÉKEZETES TEMETÉSI ÉLMÉNY TEREMTÉSE. AZ EMBEREK EGYRE GYAKRABBAN KERESIK AZ ALTERNATÍV MEGOLDÁSOKAT A HAGYOMÁNYOS SÍRHELYEK HELYETT, ÉS EGYRE TÖBBEN VÁLASZTIJÁK A HAMVASZTÁST VAGY A TEMETETLEN ELHELYEZÉST. EMELLETT A TEMETÉSI SZERTARTÁSOK IS GYAKRAN INFORMÁLISABBÁ VÁLNAK, ÉS EGYRE INKÁBB AZ ELHUNYT SZEMÉLYES ÉLETE ÉS ÉRDEKLŐDÉSI KÖRÉNEK MEGFELELŐEN SZERVEZIK MEG. A TEMETÉSI SZOKÁSOKBAN BEKÖVETKEZŐ VÁLTOZÁSOK TÜKRÖZIK A TÁRSADALMI ÉS KULTURÁLIS VÁLTOZÁSOKAT, VALAMINT AZ EMBEREK EGYÉNI IGÉNYEIT ÉS ÉRTÉKRENDJÉT. AZ EGYKORI OTTHONI RAVATALOZÁST AZ ORVOSTUDOMÁNY ÉS A HIGIÉRIA ELŐREHALADTÁVAL FELVÁLTOTTA, A TEMETŐKBEN TALÁLHATÓ RAVATALOZÁS, ÍGY SOK FELADAT ÉS SZOKÁS MEGSZÜNT EGY TEMETÉS SZERVEZÉSEKOR. KOPORSÓS TEMETÉS ESETÉN A RAVATAL FEJFELŐLI OLDALÁN FOGLAL HELYET A BÚCSÚZTATÓ (JELENESETBEN A LELKÉSZ) MÍG A MÁSIK, LÁBFELŐLI OLDALÁN ÜLNEK ÉS ÁLLNAK A ROKONOK, A HOZZÁTARTOZÓK, A GYÁSZNÉP. KOPORSÓS SZERTARTÁSOKAT FELVÁLTOTTA A ZÁRT KOPORSÓS. MÁRA PEDIG MÁR EGYRE NÉPSZERŰBB A HAMVASZTÁS, EZT SZINTÉN A HIGIÉNAI IGÉNY TETTÉK NÉPSZERŰBBÉ, PÉLDÁUL TESTKÖZELBŐL TAPASZTALHATTUK, HOGY A LEUTÓBBI PANDÉMIA S HELYZETBEN EZ Mennyire népszerű volt és már egyre inkább ez az elterjedtebb.

SIRATÁS (ARCHÍV FELVÉTEL)

HALÁL

AZ IDŐK SORÁN A HALÁLKÉP ÉS A HALÁLHOZ VALÓ HOZZÁÁLLÁS JELENTŐS VÁLTOZÁSOKON MENT KERESZTÜL. RÉGEBBEN GYAKRAN MISZTIKUS ÉS VALLÁSI JELENTÉSSEL BÍRT, ÉS SOK KULTÚRÁBAN A HALÁLLAL KAPCSOLATOS SZERTARTÁSOK ÉS HAGYOMÁNYOK MÉLYEN BEÁGYAZÓDТАK AZ EMBEREK ÉLETÉBE. AZ ELMÚLT ÉVSZÁZADOK SORÁN AZONBAN A MODERNITÁS ÉS A TUDOMÁNY FEJLŐDÉSE A HALÁLT EGYRE INKÁBB SZEKULÁRIS ÉS TUDOMÁNYOS SZEMPONTBÓL KEZELTE. A HALÁLKÉP EGYRE KEVÉSBÉ VÁLT MISZTIKUSSÁ, ÉS SOKAN A GYÁSZFELDOLGOZÁS SORÁN PSZICHOLÓGIAI ÉS ÉRZELMI SZEMPONTOKAT HELYEZNEK ELŐTÉRBE. UGYANAKKOR A HALÁL TOVÁBBRA IS FONTOS TÉMA AZ EMBERI ÉLETBEN, ÉS A HOZZÁÁLLÁS VÁLTOZHAT VALLÁSTÓL ÉS EGYÉNI TAPASZTALATOKTÓL FÜGGŐEN. A MODERN IDŐKBEN A HALÁLT GYAKRAN KEZELIK EGY TERMÉSZETES ÉS ELKERÜLHETETLEN RÉSZEKÉNT AZ ÉLET CIKLUSÁNAK.

SIRATÁS (ARCHÍV FELVÉTEL)

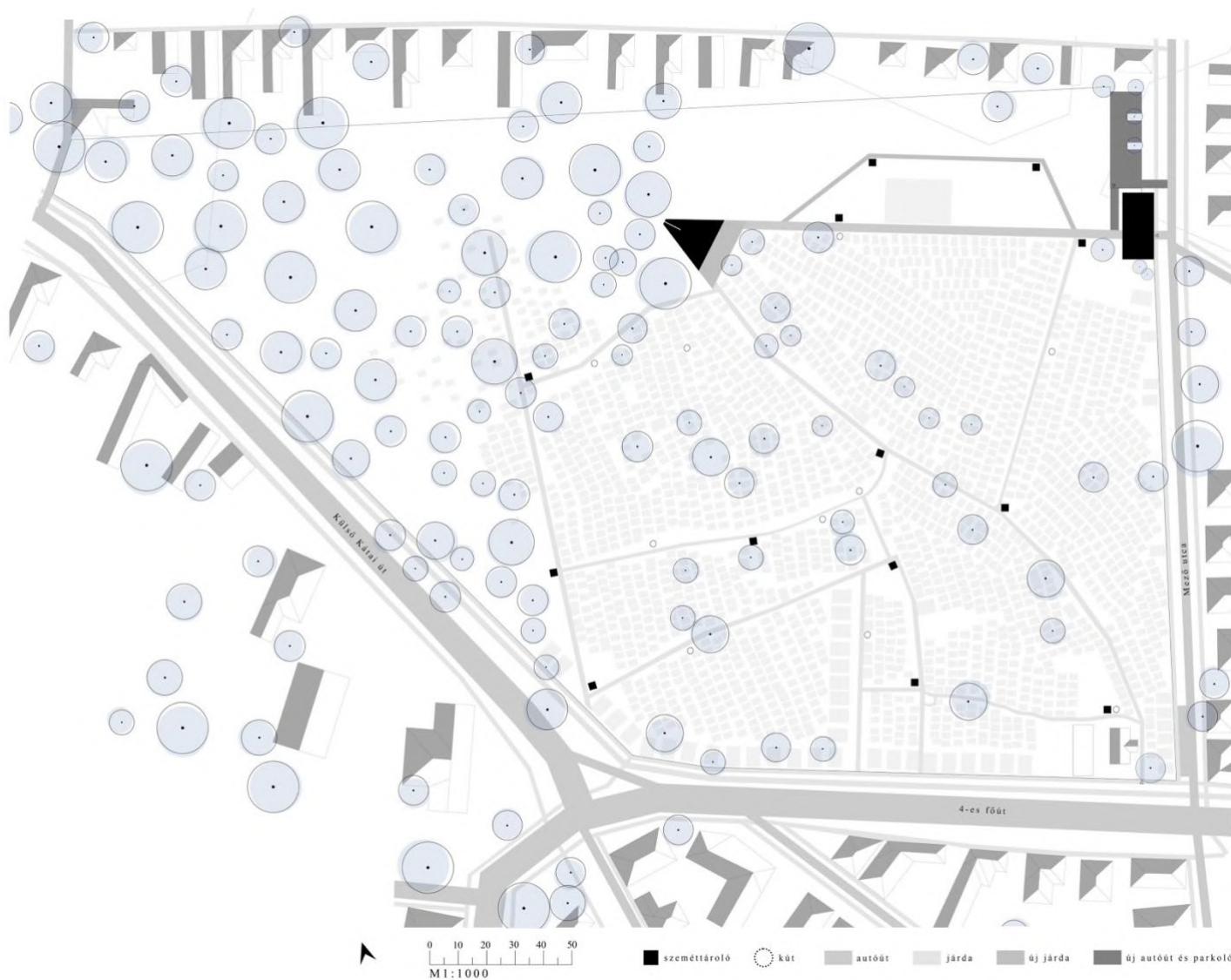
RAVATALOZÓ

A RAVATALOZÓT KIEGÉSZÍTŐ ÉPÍTMÉNYT EGY HÉT ALATT HOZTÁK LÉTRE, MELY MA IS RAVATALOZÁSOK HELYSZÍNÉÜL SZOLGÁL. MINDEZ 51 ÉVVEL EZELEŐTT TÖRTÉNT. A RAVATALOZÓ ÁLLAPOTA EBBŐL KIFOLYÓLAG KORÁNTSEM MONDHATÓ ELFOGADHATÓNAK HISZEN NEM IS HOSSZÚTÁVRA TERVEZTÉK. AMIKOR KIÉRTÜNK A TEMETŐBE AKKOR EGYBŐL MEGÁLLAPÍTOTTUK, HOGY HOGY HÁT EZEK AZ ÁLLAPOTOK NEM IGAZÁN MÉLTÓAK BÁRMILYEN SZÉP SZERTARTÁSA MEGTARTÁSÁRA. ELSŐDLEGES CÉLUNK AZ ÉPÍTÉSZETI KÖRNYEZETET EGY KICSIT SZEBBÉ TEGYÜK, RENDEZZÜK AZ ÖREGTEMETŐT, KÖRNYEZETÉT RENDEZETTEBBÉ TEGYÜK. EGY TEMETÉS ELÉG KOMOLY TRAUMÁKAT TUD OKOZNI, EZÉRT FONTOS, HOGY AZ IDE ÉRKEZŐK SZÁMÁRA, OLYAT KÖRÜLMÉNYEKET BIZTOSÍTANI, AHOL SZERETTÜKTŐL MÉLTÓKÉPPEN, MEGHITTSÉGBEN ELBÚCSÚZHATNAK. ENNEK RÉSZÉT KÉPEZI AZ IS, HOGY SZERTARTÁSI ÉPÜLET MELLETT EGY KIEGÉSZÍTŐ ÉPÜLET IS HELYET KAPJON, MELY KAPUKÉNT IS SZOLGÁLNA A MEZŐ UTCAI BEJÁRATNÁL. EZ AZ TELJES ÉPÜLET IS A MAI IGÉNYEKNEK MEGFELELŐEN KISZOLGÁLJA EZT A HELYZETET.

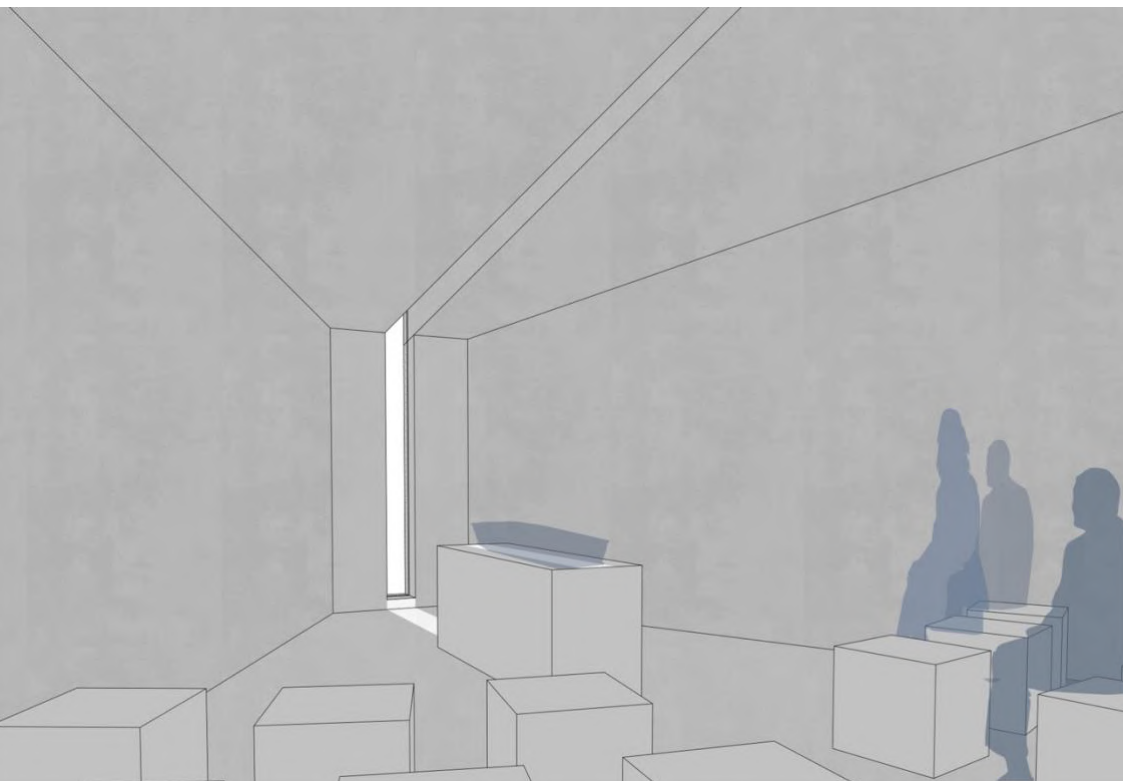

ÚT

A HELY KIVÁLASZTÁSÁNÁL FONTOS SZEMPONT VOLT A TEMETŐ FORGALMI RENDSZERE, AZ ÉPÜLET HELYÉNEK KÖZPONTISÁGA. A HALOTTSZÁLLÍTÁS ÉS A GÉPKOCSIVAL TÖRTÉNŐ MEGKÖZELÍTÉS, VALAMINT A GYÁSZNÉP GYALOGOS MEGKÖZELÍTÉSÉNEK BIZTOSÍTÁSA. RAVATALHOZ VEZETŐ KÉT ÚT RENDKÍVÜLI FONTOSSÁGÚ A HALOTTAK UTOLSÓ ÚTJÁNAK MEGHATÁROZÁSÁBAN, UGYANAKKOR MI ERRE AZ ÚTKERESZTVEZÉSERE, MINT CSOMÓPONTRA GONDOLTUNK ÉS MINT A KEZDET ÉS A VÉG TALÁLKOZÁSA. EZEK AZ UTAK NEM CSAK FIZIKAI VONALAK, HANEM MÉLY SZIMBOLIKUS ÉS ÉRZELMI JELENTŐSÉGGEL IS BÍRNAK. AZ EGYIK ÚT AZ EMBERI ÉLETNEK ÉS AZ EMLÉKEKNEK AZ ELHALÁSÁT SZIMBOLIZÁLJA, MÍG A MÁSIK AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁGBA VEZETŐ ÁTMENETET JELKÉPEZI. A KÉT ÚT KÖZÖTTI KONTRASZT AZ EMBERI LÉT ÉS A HALÁL MISZTÉRIUMÁT IDÉZI FEL, MIKÖZBEN MEGNYUGTAT ÉS ÖSSZEKAPCSOLJA AZOKAT, AKIK ELBÚCSÚZNAK AZ ELHUNYTÓL. AZ UTAK A GYÁSZ ÉS AZ EMLÉKEZÉS HELYSZÍNEIVÉ VÁLNAK, ÉS SEGÍTENEK AZ EMBEREKNEK RENDEZNI GONDOLATAIKAT, MIKÖZBEN TISZTELETTTEL ÉS SZERETETTEL EMLÉKEZNEK AZ ELHUNYT SZEMÉLYRE.

BELSŐ LÁTVÁNY

TÉR

A RAVATALOZÓ ALAPVETŐEN KÉT, MARKÁNSAN KÜLÖNBÖZŐ FUNKCIONÁLIS EGYSÉGRE TAGOZÓDIK. AZ EGYIK RÉSZE KISZOLGÁLÓFUNKCIÓJÚ, GYAKRAN A HOZZÁTARTOZÓK FOGADÁSÁRA ALKALMAS IRODAHELYISÉGET TARTALMAZ, ITT TÖRTÉNIK A HOLTTESTEK TÁROLÁSA (HŰTŐK), ITT KERÜLNEK ELHELYEZÉSRE A SÍRÁSÓK SZOCIÁLIS HELYISÉGEI, DE GYAKRAN A KÖZÖSSÉGI MELLÉKHELYISÉGEK IS. A MÁSIK RÉSZE AZ ELŐBBITŐL SZÜKSÉGSZERŰEN ÉLESEN ELKÜLÖNÜLŐ KÖZÖSSÉGITÉR, MELYNEK CENTRUMÁBAN A RAVATAL ÁLL. EZÉRT A MARKÁNSAN ELKÜLÖNÜLŐ FUNKCIÓK MIATT MI KÉT TELJESEN ELKÜLÖNÜLŐ ÉPÜLETET TERVEZTÜNK. A RAVATALOZÓ BEJÁRATA ELŐTT KIALAKÍTANDÓ FEDETT-NYITOTT KÖZÖSSÉGI TÉR, AMELY LEHETŐSÉGET AD A MEGÉRKEZÉSRE. A RAVATALOZÓBAN MEGTAPASZTALHATÓ IRÁNYÍTOTT SZŰKÜLŐ TÉR EGY MŰVÉSZETI ALKOTÁSNAK AZ ÉRZELMI MÉLYSÉGEIT ÉS GONDOLATI SÍKJAIT HOZZA ELŐ. AHOGY AZ EMBER BELÉP EBBE A TÉRBE, AZ ALACSONY MENNYEZET ÉS A SZŰK FALAK KÖZÖTT ÉREZHETŐ A KOMOR INTIMITÁS ÉS A GYÁSZ MÉLYÉRE HATÓ HATÁS. AZ APRÓ TÉRREL JÁRÓ FÜGGŐLEGES KÉNYSZERÍTÉS FOKOZZA A LELKI FÓKUSZ ÉRZETÉT, VALAMINT EGYBŐL A HALOTTRA IRÁNYÍTJÁK A FÓKUSZT. AZ IRÁNYÍTOTT SZŰKÜLŐ TÉR OLYAN KATARZIST KÍNÁL, AHOL AZ EMBER KÉPES ELMERÜLNI A GYÁSZ ÉS AZ ELBÚCSÚZÁS MÉLYSÉGEIBEN, MIKÖZBEN A FÉNY A REMÉNY ÉS A MEGÚJULÁS LEHETŐSÉGÉT SUGÁROZZA. EZ AZ ÉPÍTETT TÉR, AMELY AZ EMBERI ÉRZELMI SKÁLÁT SZÉLESÍTVE ÉS MÉLYÍTVE EGY ÖSSZETETT ÉS MEGINDÍTÓ ÉLMÉNYT KÍNÁLHAT.

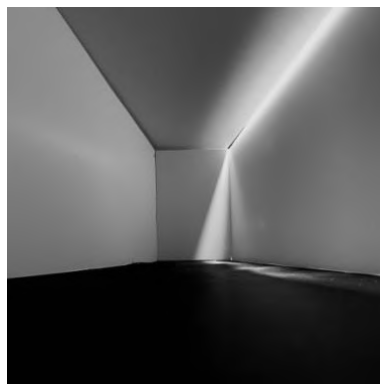
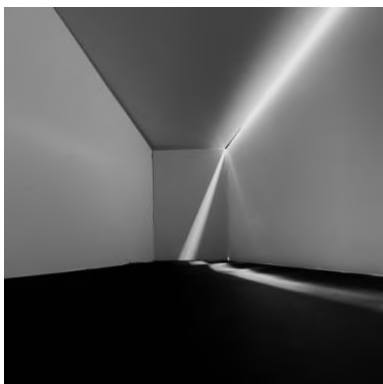
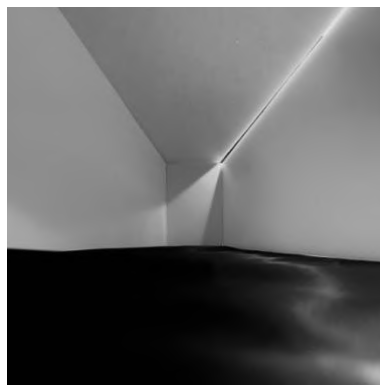
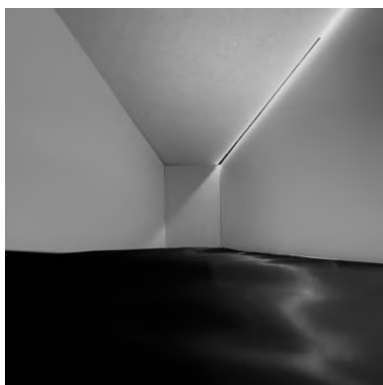
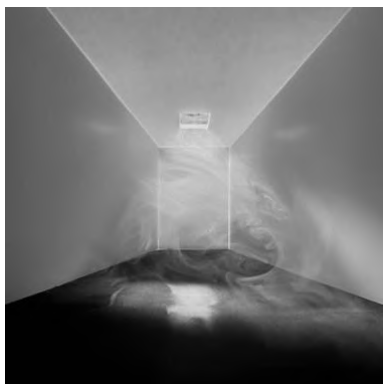
ANYAGHASZNÁLAT

A TÉGLABURKOLAT HASZNÁLATA AZ ÉPÍTÉSZETBEN HOSSZÚ MÚLTTRA TEKINT VISSZA, ÉS NAPJAINKBAN IS EGY NÉPSZERŰ ÉS SOKOLDALÚ ANYAG A KÜLÖNBÖZŐ ÉPÜLETEKEN. A TÉGLABURKOLAT RENDKÍVŰL SOK LEHETŐSÉGET KÍNÁL A KREATIVITÁS ÉS A TERVEZÉS SZÁMÁRA. A KÜLÖNBÖZŐ MÉRETEKBEN, FORMÁKBAN, SZÍNEKBEN ÉS MINTÁZATOKBAN ELÉRHETŐ TÉGLÁK LEHETŐVÉ TESZIK, HOGY AZ ÉPÍTÉSZEK ÉS TERVEZŐK SZÉLES SPEKTRUMBAN VALÓ TERVEZÉST, A HAGYOMÁNYOS ÉPÍTÉSZETTŐL A MODERN ÉS EGYEDI STÍLUSOKIG. A TÉGLAHASZNÁLAT IS EGY OLYAN ASPEKTUS, AMELYBEN AZ ÚJRAÉRTELMEZÉS ÉS A KREATIVITÁS MEGMUTATKOZIK. A TEMETŐBEN FELLEMLHETŐ MAUZÓLEUMOK IS GYAKRAN ALKALMAZZÁK A TÉGLÁT A HOMLOKZATOKON ÉS AZ ÉPÜLET STRUKTÚRÁJÁBAN IS, EZ ISPIRÁLT MINKET IS LEGFŐKÉPP A FEHÉR MÉSZHOMOK TÉGLABURKOLAT VÁLASZTÁSKOR, VALAMINT MERT A TÉGLABAN REJLŐ LEHETŐSÉGES POMPÁS ARCHITEKTÚRÁT NYÚJHAT ÉPÜLETÜNKNEK. A TÉGLAFALAK MEGADHATJÁK AZ ÉPÜLETEKNEK AZT A MELEGSÉGET ÉS IDŐTLEN SZÉPSÉGET, AMELYEK HOZZÁJÁRULNAK A HELY MEGHITTSÉGÉHEZ.

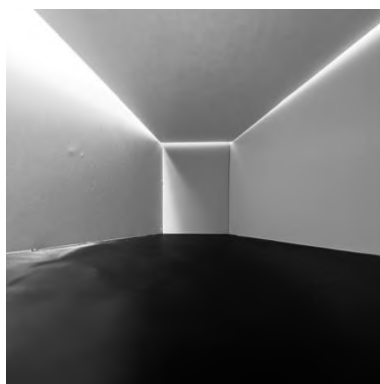

FÉNY

A MEGFELELŐ VILÁGÍTÁS KÜLÖNÖSEN FONTOS SZEMPONT VOLT A RAVATALOZÓK TERVEZÉSÉNÉL. AZ ÜGYESEN ELHELYEZETT FÉNYFORRÁSOK LEHETŐVÉ TESZIK, HOGY A TÉR MEGHITT ÉS MELEG HANGULATOT SUGÁROZZON, MIKÖZBEN KIEMELIK A RAVATAL ÉS AZ ELHUNYT SZEMÉLY FONTOSSÁGÁT. A MEGFELELŐ VILÁGÍTÁS SEGÍT A RÉSZTVEVŐKNEK AZ EMLÉKEKBE MÉLYEDÉSBEN ÉS A BÚCSÚ PILLANATAIBAN VALÓ ELMERÜLÉSBEN. A FÉNYNEK KÖZPONTI SZEREPE VAN A RAVATALTÉRBE, AHOL AZ ELHUNYT SZEMÉLY EMLÉKÉT ÉS MEGHITT BÚCSÚJÁT ÖRÖKÍTIK MEG. A FÉNY NEM CSUPÁN VILÁGÍTÓFORRÁS, HANEM AZ ÖSSZETETT KOMPOZÍCIÓ RÉSZEKÉNT ESZKÖZ A HANGULAT ÉS AZ ÉRZELMI ÜZENET ÁTADÁSÁRA. A MEGFELELŐEN ELRENDEZETT VILÁGÍTÁS SEGÍT A FIGYELMET KÖZÉPPONTBA HELYEZNI, AHOL AZ ELHUNYT NYUGSZIK, ÉS MEGVILÁGÍJA A TERET, AMELYBEN A GYÁSZOLÓK ÖSSZEGYŰLNEK. EZ A FÉNY A BÚCSÚ PILLANATAIBAN AZ ELHUNYTRA IRÁNYUL, ÉS AZ Ő EMLÉKÉNEK MÉLTÓ MEGŐRZÉSÉRE SZOLGÁL. A FÉNY KOMPOZÍCIÓKBAN VALÓ KÍSÉRLETEZÉS EREDMÉNYEKÉNT EGYESI ÉS ÉRZELMEKKEL TELI ATMOSZFÉRÁT TEREMT, AMELY MÉLTÓ MÓDON TISZTELI ÉS EMLÉKEZIK AZ ELHUNYTAKRA.

SAJÁT FOTÓK

SAJÁT FOTÓK

TERVEZÉS

A RAVATALOZÓ TERVEZÉSE ÉS KONCEPCIÓJA EGY BONYOLULT FOLYAMAT VOLT, MELY SORÁN A MEG KELLETT ÉRTENÜNK A HELYI KULTURÁLIS ÉS SZAKRÁLIS HAGYOMÁNYOKAT, AMELYEK BEFOLYÁSOLJÁK EZEN HELYEK JELENTŐSÉGÉT. AZ ELSŐ ÉS LEGFONTOSABB SZEMPONT AZ, HOGY A RAVATALOZÓNAK EGY MEGHITT ÉS NYUGODT KÖRNYEZETET KELL TEREMTENIE, AHOL A HOZZÁTARTOZÓK MÉLTÓSÁGGAL BÚCSÚZHATNAK EL A SZERETTÜKTŐL. ENNEK ÉRDEKÉBEN A TÉR KIALAKÍTÁSÁNÁL FONTOS SZEREPET JÁTSZIK A MEGFELELŐ VILÁGÍTÁS, AMELY HOZZÁJÁRUL A HANGULAT ÉS A MEGHITTSÉG MEGTEREMTÉSÉHEZ, VALAMINT A MEGVILÁGOSODÁS ÉS A LELKEK MENNYBE VALÓ TÁVOZÁSÁT JELKÉPEZI. AZ ÚJRAÉRTELMEZETT HAGYOMÁNYOK ÉS A MODERN DIZÁJN ÖTVÖZÉSE A RAVATALOZÓNK TERVEZÉSÉNEK KÖZÉPPONTJÁBAN ÁLL. ALAPVETŐ KONCEPCIONÁLIS GONDOLATAINK A SZŰKÜLŐ TÉR, A FÉNY- ÉS ANYAGHASZNÁLAT, MINT A MAUZÓLEUMOKON MEGFIGYELHETŐ TÉGLABURKOLAT. ÖSSZESEN A RAVATALOZÓ TERVEZÉSE OLYAN ÖSSZETETT ÉS ÉRZÉKENY FOLYAMAT VOLT, AMELYBEN A HAGYOMÁNYOK ÉS AZ INNOVÁCIÓ EGYENSÚLYBAN PRÓBÁLTUNK ELLAVÍROZNI. AZ ÉPÜLET TERVEZÉSE SORÁN AZ ELHUNYT EMLÉKE ÉS A HOZZÁTARTOZÓK ÉRZELMEINEK MEGTARTÁSA A LEGFŐBB SZEMPONT, MIKÖZBEN EGY OLYAN MEGHITT, NYUGODT ÉS EMLÉKEZETES KÖRNYEZETET HOZUNK LÉTRE, AHOL A BÚCSÚ PILLANATAI MÉLTÓSÁGGAL ÉS MEGHITTSÉGGEL TELNEK.

*Ments meg engem, Uram! az örök haláltól,
Ama rettenetes napon minden bajtól;
Midőn az ég és föld meg fognak indulni,
S eljössz a világot lángokban ítélni.*

*Reszket minden tagom, borzadok és félek,
Földi pályát végzett szegény, bűnös lélek;
Félek a naptól, mely vizsgálni fog s dúlni,
Midőn az ég és föld meg fognak indulni.*

*Haragnak napja az, ínség s veszély napja,
Nagy nap, mely a bűnöst gyötremnek adja;
Midőn te, ki mindig éltél és fogsz élni,
Eljössz a világot lángokban ítélni.*

*Örök nyugodalmat adj, ó Uram, néki,
S örök világosság fényeskedjék néki:
Hogy szent trónod körül ő udvarolhasson,
S téged, boldogítót, örökké áldhasson.*

(gyásznének a Tárkányi–Zsaskovszky énektárból)

FORRÁSOK:

HERCZEG TAMÁS DLA ÉRTEKEZÉSEI: MAGYARORSZÁGI FALUSI RAVATALOZÓK ÉPÍTÉSZE -
ALKALMAK AZ ÉPÍTÉSZ ÖSZTÖNEINEK KIMŰVELÉSÉRE, EGY LEHETETLEN LÁTSZÓ FELADAT
MEGISMERÉSÉRE

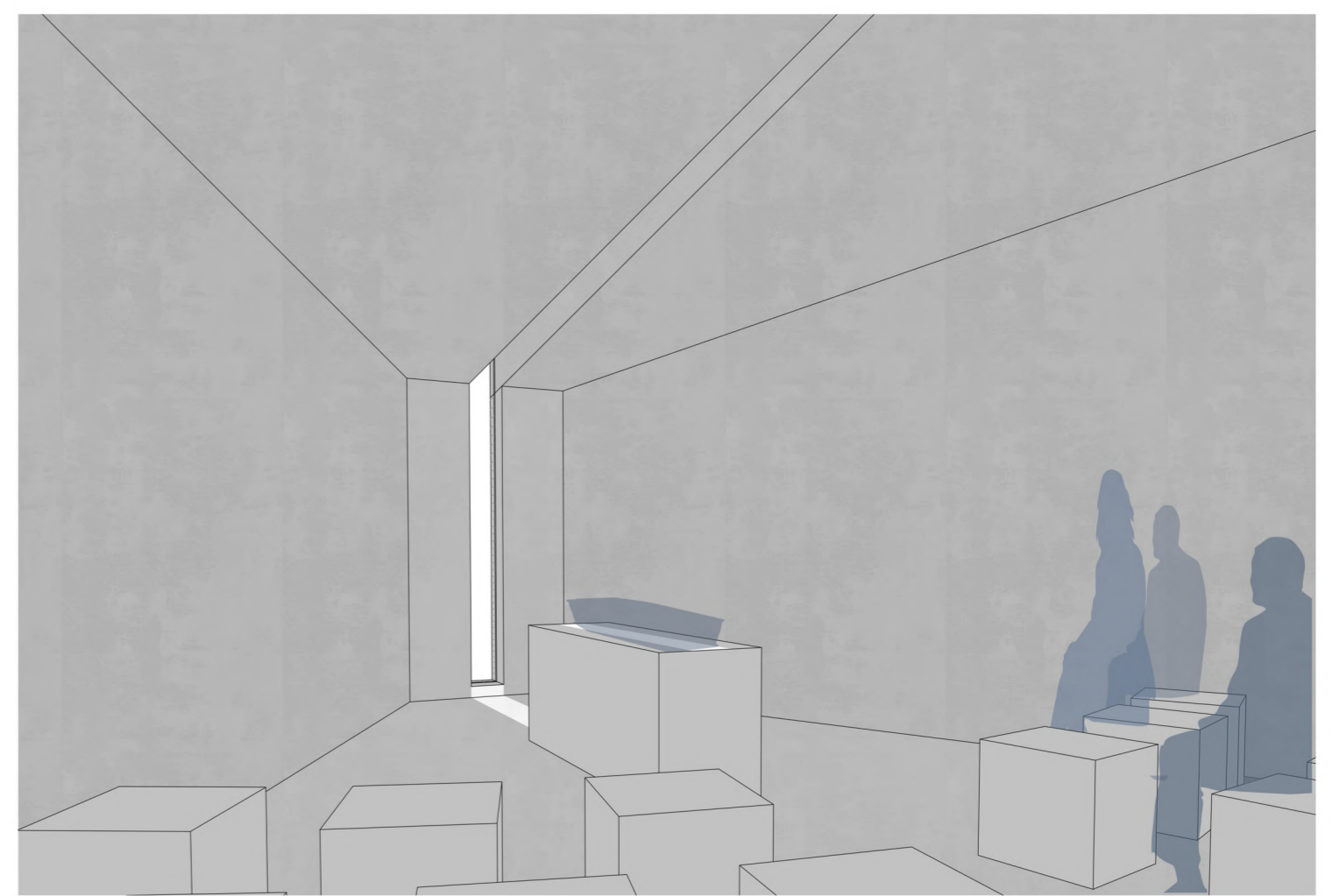
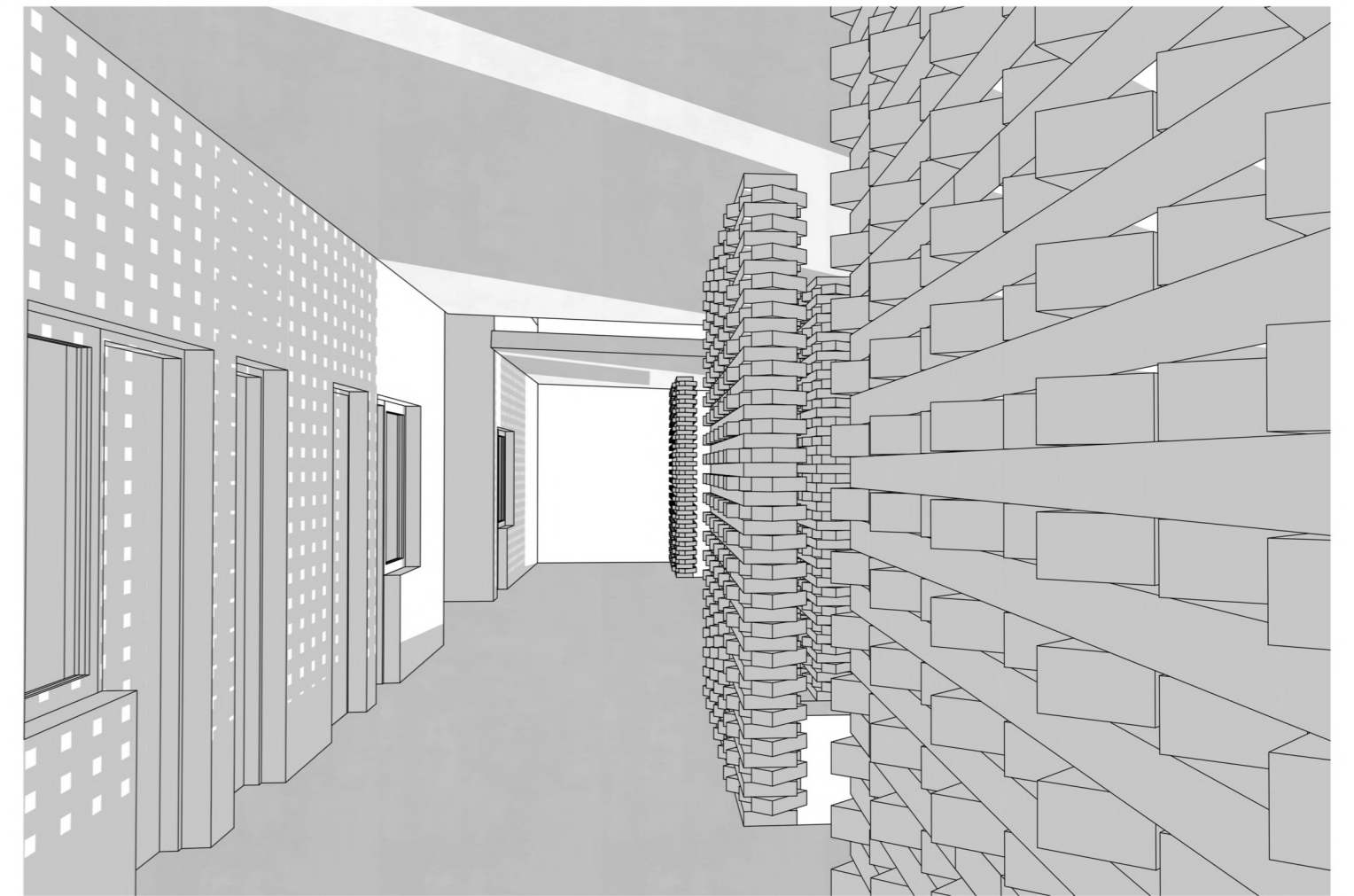
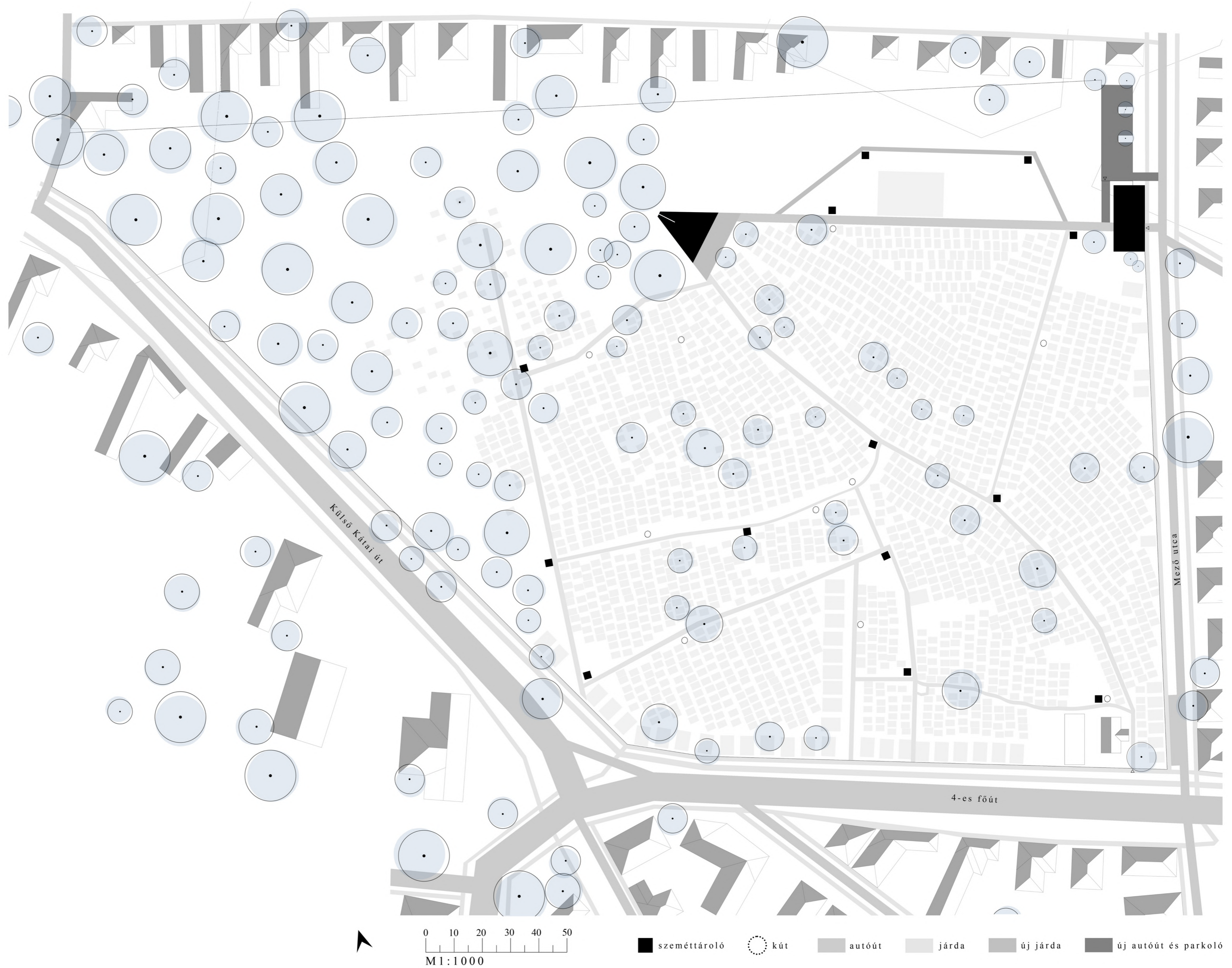
CSÁGOLY FERENC (SZERK.): KÖZÉPÜLETEK, TERC, BUDAPEST, 2004

BALASSA IVÁN – ORTUTAY GYULA: MAGYAR NÉPRAJZ, CORVINA KÖNYVKIADÓ 1979

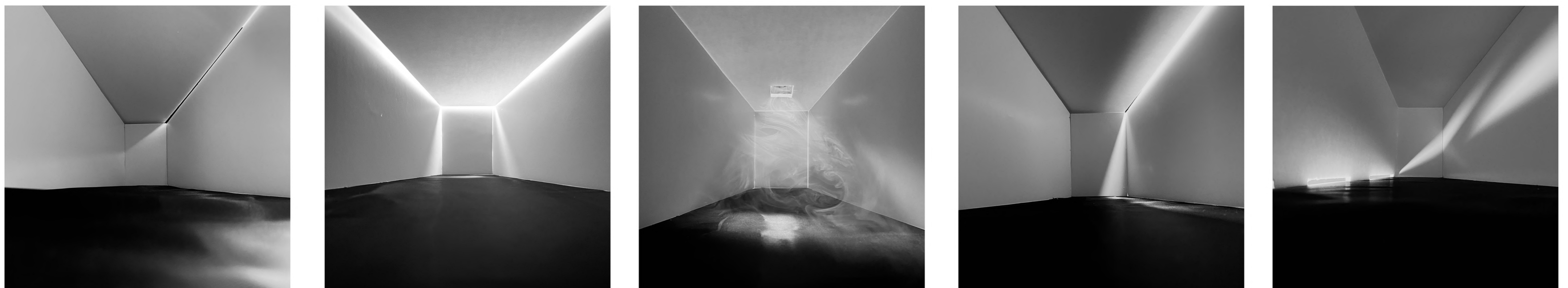
ORTUTAY GYULA: MAGYAR NÉPRAJZI LEXIKON I-V., AKADÉMIAI KIADÓ

Napom, napom, fényes napom,
 Gyászba öltözött csillagom!
 Úgy teli vagyok bánatval,
 Mint zöld fűszál vízharomatval.
 Elfonnyadt benne a jó szű,
 Mint mezőben lekaszált fű.
 Lekaszálják, megaszalják,
 Rakáskába rakogassák.
 Fekete földön jártomba,
 Jutott nekem a bánatba,
 Illik rivám gyászos ruha,
 Mit nem viseltem volt soha.
 Nézem az eget s a földet,
 Eszem az árva kenyeret.
 Égnek alján, földnek színén
 Nincsen ulyan árva, mint én!
 Árva vagyok apa nélkül,
 De még árvább anya nélkül;
 Hétszer árvább társom nélkül,
 Mint kis madár párja nélkül.
 Elment, elment, kedves párom,
 Járjon békével, nem bánom.
 Testem teszem gyászos ágyba,
 Fejem bánatos párnára.
 Úgy elváltam egy szép lánytól,
 Mint szép rózsza virágjától.
 Bú életem, bú halálom,
 Halálomat mégse várom.

Tér-Fény kísérletek

Lux Aeterna

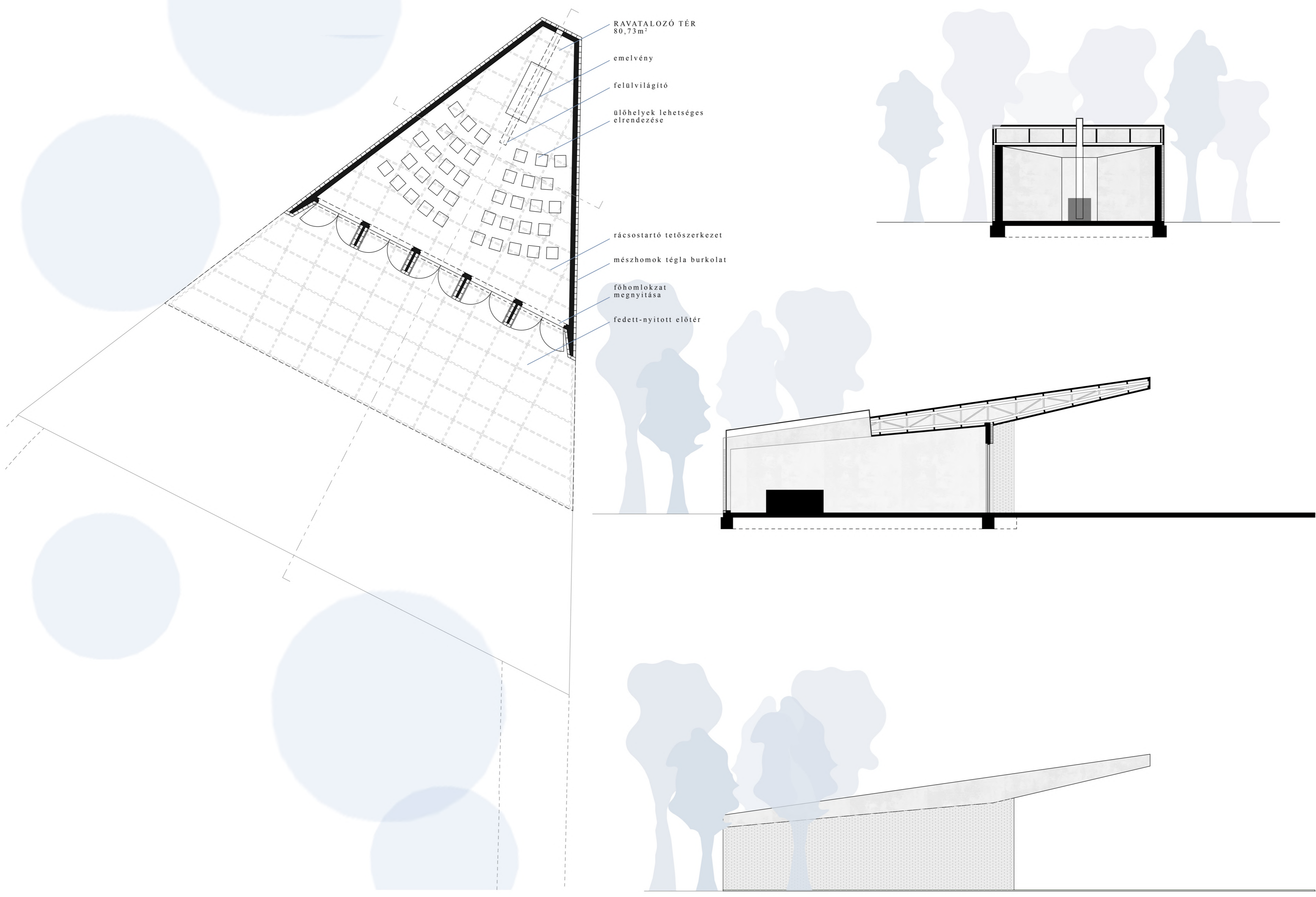
szerzők: Molnár Boglárka Nikolett, Szeidl Orsolya
 konzulensek: Vasáros Zsolt DLA

Te benned bízunk

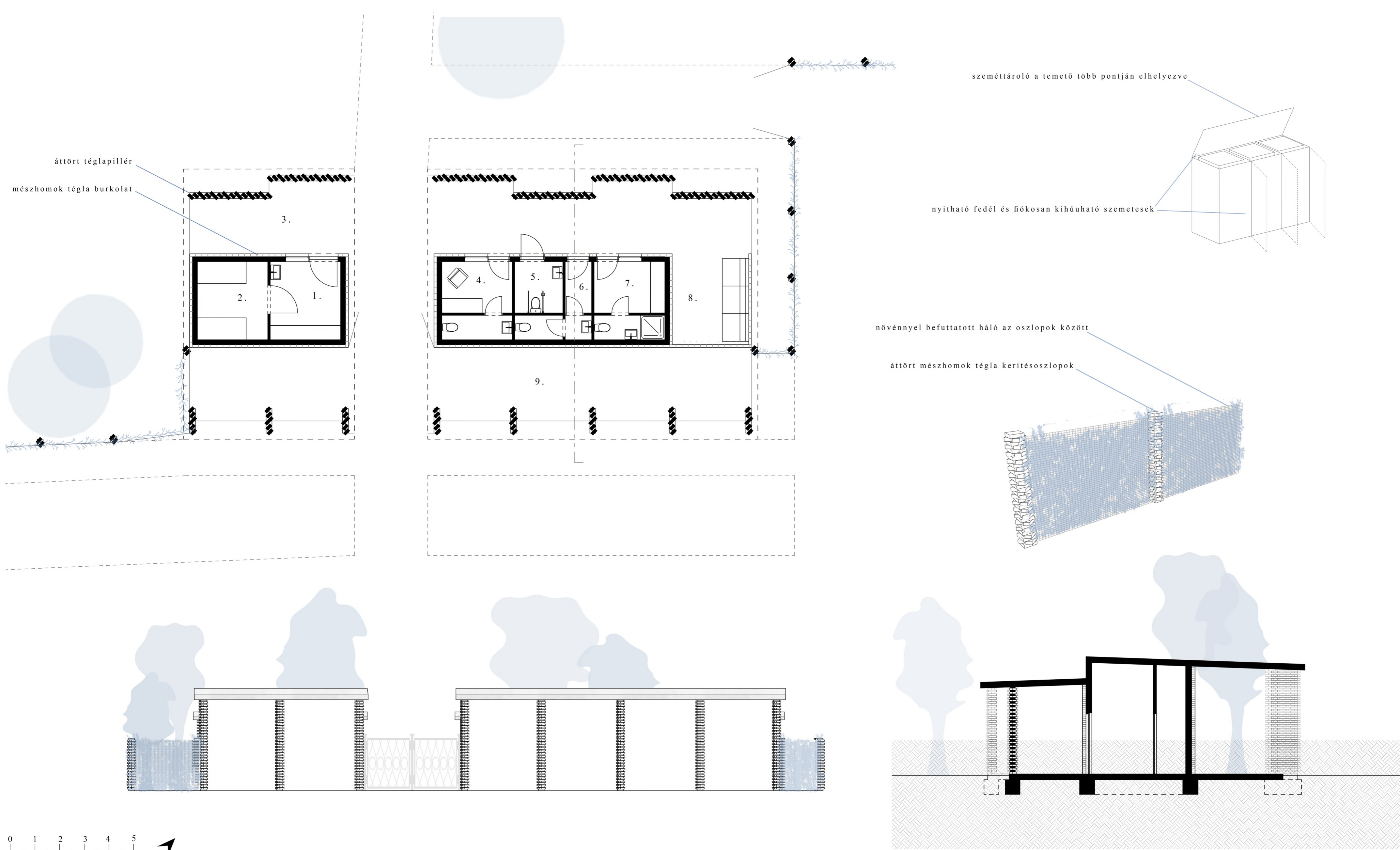

Ravatalozó épülete

Bejárati épület

1. tároló/előkészítő 2. hűtő tér 3. előkészítő előtér 4. lelkeszi öltöző 5. mozgássérült mosdó 6. látogatói mosdó 7. sírásói öltöző 8. szeméttároló 9. tornác

0 1 2 3 4 5
M1:100

Lux Aeterna

szerzők: Molnár Boglárka Nikolett, Szeidl Orsolya
konzulensek: Vasáros Zsolt DLA

Te benned bízunk

